

Praha 11. 10. 2017

3

Léčba uživatelů drog v ČR v roce 2016

The treatment of drug users in the Czech Republic in 2016

Souhrn

Národní registr léčby uživatelů drog je novým zdravotním registrem. Tento registr obsahuje data o pacientech, kteří začali a ukončili léčbu závislosti (vč. substituční). Údaje o léčených klientech v r. 2016 nahlásilo do registru celkem 143 programů. V registru bylo evidováno celkem 1 917 uživatelů alkoholu, 188 uživatelů tabáku a 198 patologických hráčů a 4 895 uživatelů drog mimo alkoholu a tabáku (nelegálních drog).

Summary

The National Register of Drug Users in Treatment is new health register. The register includes data on patients starting and terminating addiction (including substitution) treatment. 143 programs reported data on treated clients to register in 2016. A total of 1,917 alcohol users, 188 tobacco users, 198 gamblers and 4,895 illegal drug users (excluding alcohol and tobacco) were recorded in the register.

Úvod

K popisu situace v oblasti léčby uživatelů drog v ČR jsou použity data z nového Národního registru léčby uživatelů drog (NRLUD), který byl spuštěn v r. 2015.

NRLUD jako nový zdravotní registr integruje stávající informační systém Hygienické služby, tzv. Registr žádostí o léčbu spojenou s užíváním drog a substituční registr (tzv. NRULISL), tedy dvě hlásné povinnosti do jednoho registru.

NRLUD na rozdíl od Registru žádostí o léčbu umožňuje také hlášení osob s primární drogou alkohol i tabák nebo patologických hráčů. Primární diagnóza (problém), pro kterou je pacient léčen, je tedy závislostní a evidována je zahájená léčba (intervence) směřující k uzdravě. Základem sběru dat je hlášení zahájení léčby a hlášení ukončení léčby.

První rok se registr potýkal s počátečními technickými problémy, od r. 2016 je dostupné datové rozhraní, které je základem pro import dat z existujících informačních systémů používaných v léčebných zařízeních (nemocniční informační systémy, programy pro ambulantní zdravotnická zařízení, UniData - software pro evidenci klientů a výkonů v adiktologických službách apod.). I přes toto zlepšení v registru stále chybí data z významné části léčebné sítě za r. 2015 i 2016.

Výsledky

Údaje o léčených klientech v r. 2016 nahlásilo do registru celkem 143 programů (148 v r. 2015), a celkem bylo evidováno 7 198 klientů, z nichž 2 128 (29,6 %) zahájilo léčbu poprvé v životě (tzv. prvožadatelé); pro srovnání v r. 2015 to bylo 7 641 klientů, z nichž 1 895 (24,8 %) bylo prvožadatelů.

Ze 143 programů 64 % poskytuje ambulantní léčbu (44 % je hlášení ze substituční léčby), 15 % tvoří kontaktní centra a terénní programy, 15 % lůžková zdravotnická zařízení a 6 % terapeutické komunity. Nejčastěji zastoupenými regiony v registru z hlediska počtu zařízení byla Praha (29 programů), Ústecký kraj (17 programů) a Jihomoravský kraj (16 programů). Podrobné členění hlásících programů v r. 2016 podle krajů uvádí tabulka 1.

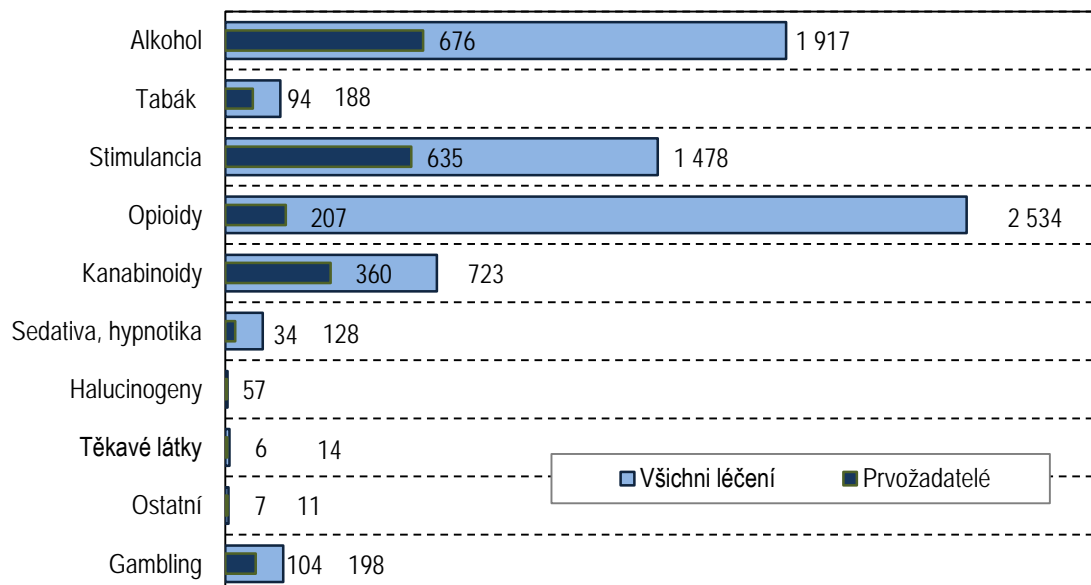
tabulka 1: Počet provozovatelů a programů hlásících léčené klienty do NRLUD v r. 2016 podle krajů

Kraj	Ambulantní péče	z toho substituční léčba	Kontaktní centrum a terénní program	Lůžková péče	Terapeutická komunita	Celkem
Hl. m. Praha	22	20	3	4	0	29
Středočeský kraj	9	8	1	1	1	12
Jihočeský kraj	7	5	3	1	1	12
Plzeňský kraj	6	3	1	0	0	7
Karlovarský kraj	1	1	1	0	0	2
Ústecký kraj	7	4	5	3	2	17
Liberecký kraj	4	3	0	0	1	5
Královéhradecký kraj	5	3	0	1	0	6
Pardubický kraj	0	0	1	1	0	2
Kraj Vysočina	7	2	2	4	1	14
Jihomoravský kraj	13	8	0	1	2	16
Olomoucký kraj	3	1	3	3	0	9
Zlínský kraj	4	1	2	1	0	7
Moravskoslezský kraj	4	4	0	1	0	5
Celkem	92	63	22	21	8	143

V r. 2016 bylo v registru celkem 1 917 (27 %) léčených uživatelů alkoholu, 188 (3 %) uživatelů tabáku a 198 (3 %) léčených patologických hráčů. Uživatelů drog mimo alkohol a tabák (nelegálních drog) bylo celkem 4 895 (68 %). Poprvé v životě bylo léčeno 676 uživatelů alkoholu (35 % ze všech léčených uživatelů alkoholu), 94 uživatelů tabáku (50 %), 104 patologických hráčů (53 %) a 1254 (26 %) uživatelů ostatních drog (graf 1).

Mimo alkohol byly nejčastějšími drogami opioidy (2 534 osob; 35 %). Následovala stimulantia (1 478 osob; 21 %), z nich zejména pervitin, který jako hlavní užívanou látku označilo 1 404 osob (20 %), a konopné látky (723 osob; 10 %). U prvožadatelů o léčbu je pořadí podle primární drogy jiné - nejvyšší počet klientů je u stimulantů, resp. pervitinu (599 osob; 28 %), následují konopné látky (360 osob; 17 %) a opioidy (207 osob; 10 %).

graf 1: Struktura žadatelů o léčbu v r. 2016 podle druhu primární drogy (problému)

Téměř 90 % (2 266 z 2 534 osob) uživatelů opioidů tvořili v r. 2016 pacienti v substituční léčbě, neboť NRLUD integroval předchozí samostatný registr substituční léčby (NRULISL). Z uživatelů opioidů více než dvě třetiny (68 %; 1 733 osob) užívalo heroin a pětina (20 %; 507 osob) buprenorfin (graf 1 a tabulka 2).

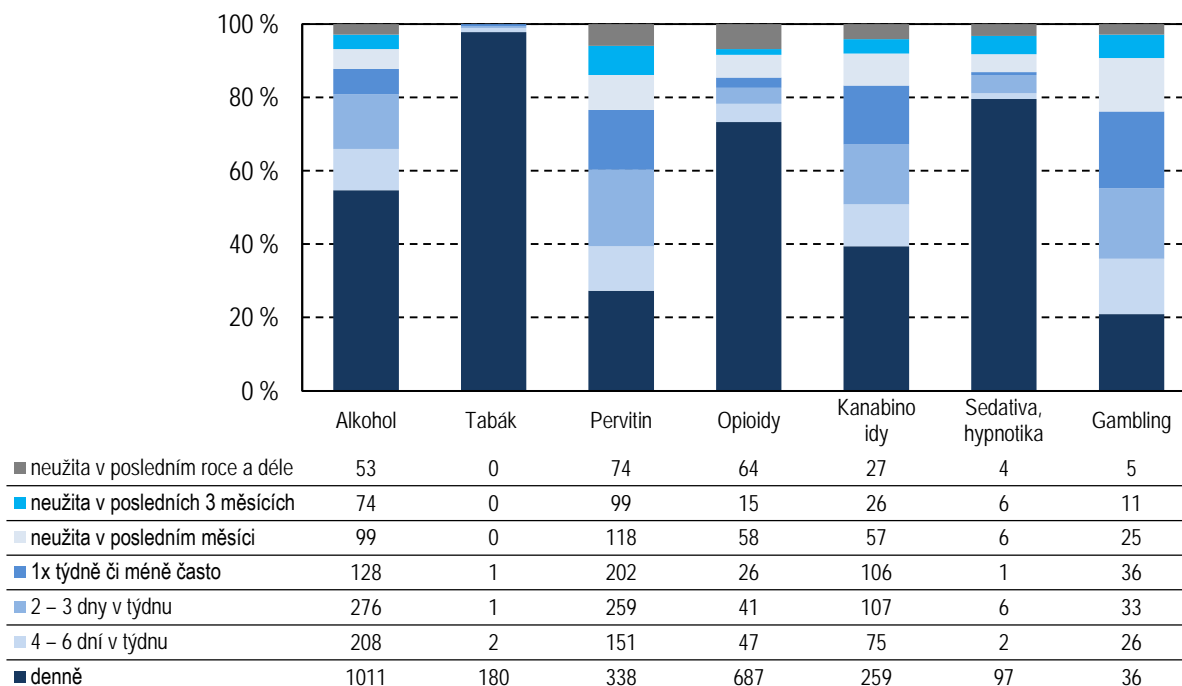
tabulka 2: Počet žadatelů o léčbu v r. 2016 podle primární (základní) drogy

Druh drogy droga	Všichni léčení	Prvožadatelé
Alkohol	1 917	676
Tabák	188	94
Stimulancia	1 478	635
pervitin	1 404	599
amfetamin	40	10
kokain HCl	19	13
extáze (MDMA, MDA, MDEA)	11	10
crack kokain	3	2
mefedron	1	1
Opioidy	2 534	207
heroin, dia-morfin	1 733	106
buprenorfin	507	45
buprenorfin v kombinaci s naloxonem	69	9
jiné opiáty	48	
metadon	47	4
jiná opiátová analgetika	46	20
opium	31	10
morfin	29	6
kodein a deriváty kodeinu	14	3
fentanyl	6	2
jiné syntetické opiáty (kromě opiátových analgetik)	4	2
Kanabinoidy	723	360
marihuana	723	360
Sedativa, hypnotika	128	34
benzodiazepiny	84	19
hypnotika III. generace (tzv. Z-drugs, tj. zolpidem, zopiclon, zeleplon)	33	13
jiná sedativa, hypnotika	9	1
barbituráty	2	1
Halucinogeny a delirogeny	7	5
ketamin	1	1
LSD	4	3
psilocybin	2	1
Těkavé látky	14	6
butan	1	0
ředidla	2	2
toluen	10	4
jiné těkavé látky	1	0
Ostatní	11	7
Gambling	198	104
Celkem	7 198	2 128

U všech povinných položek existuje v NRLUD úniková možnost „neznámo“, která by měla být využívána v případě, že danou informací nelze od klienta získat. Při zpracování dat, která jsou prezentována dále, byla tato možnost z analýzy vyloučena.

Denní užívání alkoholu bylo zaznamenáno u 55 % klientů s touto základní drogou, tabák denně užívalo 98 % uživatelů, pervitin 27 %, opioidy 73 %, konopné látky 39 % a sedativa a hypnotika 80 % uživatelů. Denně hrálo při vstupu do léčby 21 % patologických hráčů (graf 2).

graf 2: Struktura žadatelů o léčbu v r. 2016 podle četnosti užívání základní drogy (problému)

Dalším ukazatelem, který se povinně sleduje v NRLUD, je způsob aplikace drogy (tabulka 3). Injekční forma aplikace se vyskytovala zejména u uživatelů pervitinu a opioidů (65 % resp. 68 %). Většina injekčních uživatelů pervitinu užila drogu injekčně v posledním měsíci (60 %), u injekčních uživatelů opioidů to byla přibližně polovina (49 %). Mezi prvožadateli injekční aplikaci uvedlo 55 % uživatelů pervitinu a 60 % uživatelů opioidů, z nich v posledních 30 dnech injekčně užilo drogu 75 % uživatelů pervitinu a 59 % uživatelů opioidů.

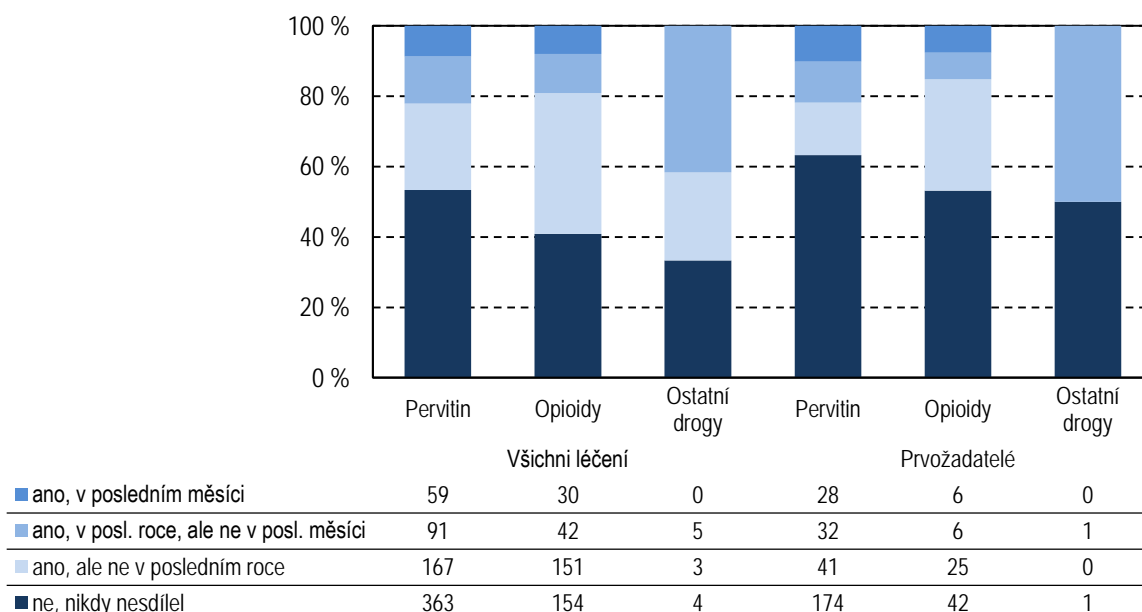
Dalšími způsoby aplikace drogy bylo šňupání, které bylo evidováno u více než 30 % uživatelů pervitinu, a perorální užití, které bylo zaznamenáno u necelé čtvrtiny uživatelů opioidů. U prvožadatelů užívajících pervitin uvedlo jako způsob aplikace drogy šňupání 39 % klientů a téměř čtvrtina prvožadatelů užívajících opioidy uvedla užití perorální.

tabulka 3: Počet žadatelů o léčbu v r. 2016 podle užívané drogy (problému) a způsobu aplikace, v %

Způsob aplikace	Alkohol	Tabák	Pervitin	Opioidy	Kanabinoidy	Sedativa, hypnotika	Gambling
všichni léčeni							
Injekční	0,0	0,0	65,1	67,7	0,0	3,1	0,0
v posledních 30 dnech	0,0	0,0	38,7	33,3	0,0	3,1	0,0
v posledních 12 měsících	0,0	0,0	10,9	13,5	0,0	0,0	0,0
před 12 měsíci	0,0	0,0	12,9	9,8	0,0	0,0	0,0
Perorální	100,0	0,0	0,7	22,1	0,4	95,3	100,0
Kouření	0,0	100,0	3,9	7,3	99,3	0,0	0,0
Čichání, šňupání	0,0	0,0	30,3	2,1	0,3	0,8	0,0
Jiný	0,0	0,0	0,0	0,8	0,0	0,8	0,0
prvožadatelé							
Injekční	0,0	0,0	54,8	60,2	0,0	0,0	0,0
v posledních 30 dnech	0,0	0,0	40,9	35,3	0,0	0,0	0,0
v posledních 12 měsících	0,0	0,0	4,9	15,4	0,0	0,0	0,0
před 12 měsíci	0,0	0,0	8,1	7,0	0,0	0,0	0,0
Perorální	100,0	0,0	1,0	23,9	0,8	97,1	100,0
Kouření	0,0	100,0	4,9	13,9	98,9	0,0	0,0
Čichání, šňupání	0,0	0,0	39,2	2,0	0,3	2,9	0,0
Jiný	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Pokud byla u klienta zaznamenána injekční aplikace ať v současnosti, v posledních 12 měsících, nebo před více než 12 měsíci, je povinně vyplňován ukazatel týkající se sdílení stříkaček či jehel. Z platných odpovědí (po vyloučení odpovědí „neznámo“ a „neodpověděl“) téměř 6 % injekčních uživatelů drog uvedlo sdílení v posledních 30 dnech před začátkem léčby (8 % prvožadatelů), 9 % klientů uvedlo sdílení v posledních 12 měsících, ale ne v posledním měsíci (9 % prvožadatelů) a 22 % uvedlo sdílení někdy v životě, ale nikoliv v posledním roce (15 % prvožadatelů). Nikdy nesdílelo podle vlastních výpovědí téměř 36 % injekčních uživatelů drog (polovina prvožadatelů). Sdílení jehel a stříkaček podle vybraných drog ukazuje graf 3.

graf 3: Struktura žadatelů o léčbu v r. 2016 podle skupin užívaných drog a sdílení jehel a stříkaček

Kromě primární (základní) drogy se sledují u klientů až 4 další drogy. Většina klientů měla uvedenou jen základní drogu. Nejčastější další drogou byly konopné látky, opioidy a pervitin.

Klienti, kteří jako základní drogu uvedli alkohol, kromě jiného druhu alkoholického nápoje užívali pervitin a konopné látky. Uživatelé tabáku jako další drogu nejčastěji užívali alkohol, pervitin, konopné látky a opiáty. Nejvíce patologických hráčů uvedlo užívání alkoholu, pervitinu a konopných látek.

Více než 29 % uživatelů pervitinu uvedla užívání konopných látek, desetina užívání alkoholu a 6 % opiátů. Uživatelé opioidů nejčastěji jako další drogu uváděli jiný opioid, dále pervitin a konopné látky. Klienti, kteří se léčili primárně pro užívání konopných látek, uváděli v téměř 59 % případů jako další drogu pervitin, dále alkohol a tabák (tabulka 4).

tabulka 4: Počet žadatelů o léčbu podle základní a vedlejší drogy (problému) v r. 2016

Základní droga	Počet klientů celkem	Bez další drogy (%)	Další droga (%)						
			alkohol	tabák	pervitin	opioidy	kanabinoidy	sedativa, hypnotika	gambling
Alkohol	1 917	75,4	8,5	7,1	8,2	1,4	7,0	2,0	1,2
Tabák	188	5,3	61,7	0,0	33,5	10,1	33,0	8,0	5,3
Pervitin	1 404	60,4	10,1	3,2	0,0	5,8	29,3	1,1	1,6
Opioidy	2 534	74,2	2,3	1,3	12,7	13,1	5,2	3,7	0,0
Kanabinoidy	723	27,4	19,8	8,9	58,6	4,1	0,6	1,1	2,2
Sedativa, hypnotika	128	43,8	35,9	14,8	13,3	14,8	3,9	5,5	3,9
Gambling	198	79,3	7,6	5,1	10,6	1,0	6,6	0,0	0,0
Celkem	7 092	64,8	9,6	4,3	14,2	7,2	10,7	2,5	1,1

Nejvyšší počet všech léčených uživatelů alkoholu byl v r. 2016 hlášen v Praze (271 osob), dále v Jihomoravském (268 osob) a Olomouckém kraji (216 osob), nejvíce uživatelů opioidů bylo hlášeno v Praze (962 osob), Středočeském (432 osob) a Ústeckém kraji (391 osob). Nejvíce uživatelů pervitinu bylo hlášeno z Ústeckého kraje (321 osob), Prahy (212 osob) a Středočeského kraje (152 osob).

Uživatelů alkoholu, kteří nastoupili léčbu poprvé v životě, bylo nejvíce v Jihomoravském kraji (84 osob), Olomouckém kraji (66 osob), v Praze a v Jihočeském kraji (každý 64 osob), nejvíce prvožadatelů užívajících pervitin bylo hlášeno v Ústeckém (160 osob), v Praze (83 osob) a Středočeském kraji (68 osob), nejvíce prvožadatelů užívajících opioidy bylo evidováno v Praze (53 osob) a v Ústeckém kraji (31 osob) - tabulka 5.

tabulka 5: Počet žadatelů o léčbu podle základních skupin užívaných drog (problému) a kraje bydliště v r. 2016

Kraj	Alkohol	Tabák	Pervitin	Opioidy	Kanabinoidy	Sedativa, hypnotika	Gambling
	všichni léčení						
Hl. m. Praha	271	26	212	962	71	20	30
Středočeský kraj	179	32	152	432	76	24	25
Jihočeský kraj	130	8	78	129	40	10	5
Plzeňský kraj	96	5	70	69	30	4	5
Karlovarský kraj	27	2	43	8	18	1	2
Ústecký kraj	124	17	321	391	161	15	17
Liberecký kraj	80	12	65	29	35	8	20
Královéhradecký kraj	125	20	80	118	37	19	38
Pardubický kraj	85	9	37	33	33	3	15
Kraj Vysočina	70	4	73	22	42	4	9
Jihomoravský kraj	268	15	91	156	59	9	3
Olomoucký kraj	216	26	59	47	36	3	20
Zlínský kraj	140	3	46	15	20	2	1
Moravskoslezský kraj	86	6	68	109	60	6	6
bezdomovci	1	0	0	0	0	0	0
cizinci	19	3	9	14	5	0	2
Celkem	1 917	188	1 404	2 534	723	128	198

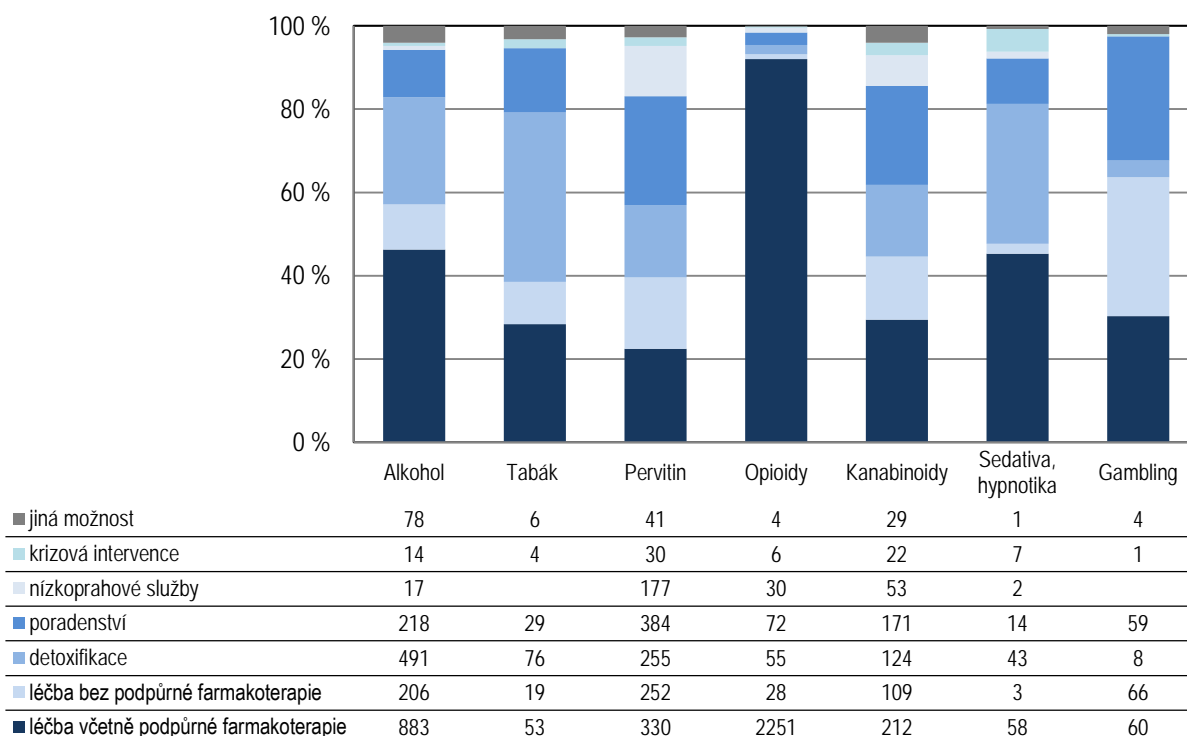
tabulka 5: Počet žadatelů o léčbu podle základních skupin užívaných drog (problému) a kraje bydliště v r. 2016 - pokračování

Kraj	Alkohol	Tabák	Pervitin	Opioidy	Kanabinoidy	Sedativa, hypnotika	Gambling
	prvožadatelé						
Hl. m. Praha	64	13	83	53	23	5	9
Středočeský kraj	63	16	68	21	38	4	11
Jihočeský kraj	64	2	38	8	20	5	5
Plzeňský kraj	35	4	26	13	13	3	3
Karlovarský kraj	11	2	16	1	14	0	2
Ústecký kraj	48	8	160	31	95	5	9
Liberecký kraj	38	7	36	1	17	3	17
Královéhradecký kraj	57	9	24	15	16	2	16
Pardubický kraj	28	3	16	6	20	1	9
Kraj Vysočina	24	3	24	0	25	0	8
Jihomoravský kraj	84	7	28	14	23	4	2
Olomoucký kraj	66	16	23	10	15	0	10
Zlínský kraj	52	1	19	2	13	2	0
Moravskoslezský kraj	33	2	34	28	25	0	2
bezdomovci	1	0	0	0	0	0	0
cizinci	8	1	4	4	3	0	1
Celkem	676	94	599	207	360	34	104

Téměř polovina uživatelů alkoholu podstoupila léčbu včetně podpůrné farmakoterapie, čtvrtina detoxifikaci. U uživatelů tabáku téměř 41 % osob podstoupilo detoxifikaci a více než čtvrtina léčbu včetně podpůrné farmakoterapie. Patologickým hráčům bylo ve 30 % poskytnuto poradenství a u třetiny léčba bez podpůrné farmakoterapie.

Většina uživatelů opioidů podstoupila léčbu včetně podpůrné farmakoterapie (tj. především substituční léčbu), uživatelé pervitinu ve více než čtvrtině případů využili poradenství, dále léčbu včetně podpůrné farmakoterapie (více než pětina). Více než 29 % uživatelů konopných látek podstoupilo léčbu včetně podpůrné farmakoterapie, necelá čtvrtina poradenství a 17 % klientů detoxifikaci. Mezi uživateli sedativ a hypnotik byla nejvíce poskytována léčba včetně podpůrné farmakoterapie (45 %) a detoxifikace (34 %) - graf 4.

graf 4: Struktura žadatelů o léčbu podle skupin užívaných drog (problému) a podle poskytnuté intervence v r. 2016

Podíl žen v populaci všech žadatelů o léčbu v r. 2016 dosáhl 30 %, a to i mezi prvožadateli. V mladších věkových skupinách byl podíl žen vyšší, u skupiny 15–19letých byl podíl žen a mužů vyrovnaný. Nejnižší byl podíl žen u osob mladších 15 let (14 %). Průměrný věk všech léčených uživatelů v r. 2016 byl 35,9 roku (muži 36,5 a ženy 34,6) a 33,8 roku (muži 34,3 a ženy 32,9) u prvožadatelů (tabulka 6).

tabulka 6: Počet žadatelů o léčbu podle věkové skupiny a pohlaví v r. 2016, v %

Věková skupina	Všichni léčení		Prvožadatelé	
	muž	žena	muž	žena
- 15	85,7	14,3	75,0	25,0
15–19	50,5	49,5	53,1	46,9
20–24	65,6	34,4	69,4	30,6
25–29	66,8	33,2	70,4	29,6
30–34	68,0	32,0	72,9	27,1
35–39	75,9	24,1	76,1	23,9
40–44	74,7	25,3	73,7	26,3
45–49	73,6	26,4	64,3	35,7
50–54	69,5	30,5	73,8	26,2
55–59	70,1	29,9	64,7	35,3
60–64	76,7	23,3	70,5	29,5
65+	63,5	36,5	67,6	32,4
Celkem	70,0	30,0	69,5	30,5
Průměrný věk	36,5	34,6	34,3	32,9

Mezi uživateli alkoholu tvořily ženy 29 % léčených osob, u uživatelů tabáku byl podíl žen více než třetinový a u patologického hráčství netvořily ani desetinu léčených osob. U ostatních (nelegálních) drog (bez alkoholu a tabáku) byla situace velice podobná jako u všech evidovaných klientů. Podíl žen byl v r. 2016 mezi uživateli nelegálních drog 31 % a mezi prvožadateli téměř 33 %. Nejvyšší byl podíl žen mezi uživateli sedativ a hypnotik, a to jak mezi všemi žadateli o léčbu (48 %), tak mezi prvožadateli (65 %) - tabulka 7.

tabulka 7: Počet žadatelů o léčbu podle druhu užívané drogy (problému) a pohlaví v r. 2016, v %

Druh drogy	Všichni léčení		Prvožadatelé	
	muž	žena	muž	žena
Alkohol	70,9	29,1	70,1	29,9
Tabák	65,4	34,6	64,9	35,1
Stimulancia	65,4	34,6	63,1	36,9
z toho pervitin	65,1	34,9	62,3	37,7
z toho kokain a crack	89,5	10,5	84,6	15,4
Opiáty	70,7	29,3	71,0	29,0
Kanabinoidy	72,5	27,5	75,6	24,4
z toho marihuana	72,5	27,5	75,6	24,4
Sedativa, hypnotika	51,6	48,4	35,3	64,7
Halucinogeny a delirogeny	85,7	14,3	0,0	0,0
Těkavé látky	78,6	21,4	83,3	16,7
Ostatní	81,8	18,2	71,4	28,6
Gambling	90,9	9,1	93,3	6,7
Celkem	70,0	30,0	69,5	30,5

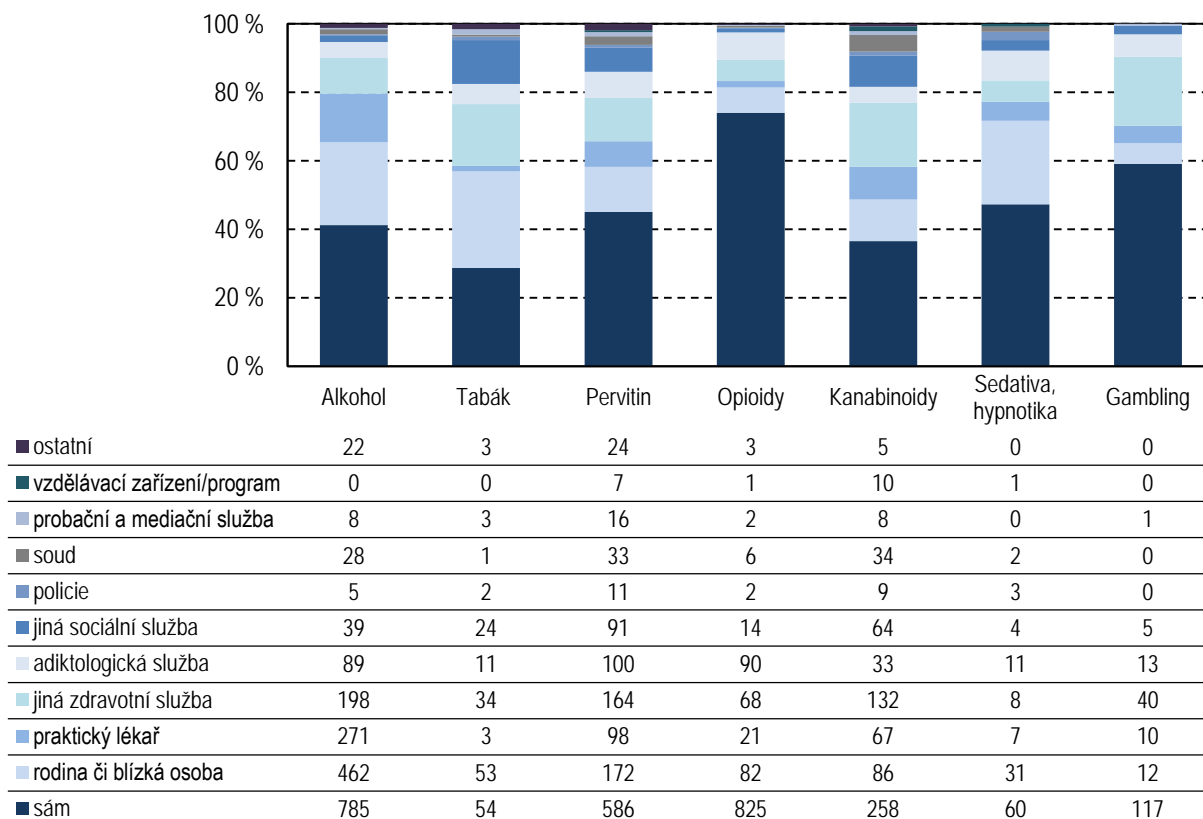
Průměrný věk léčených uživatelů alkoholu byl 43,6 roku a uživatelů tabáku 34,7 roku. Mezi uživateli ostatních drog byl průměrný věk 33,1 roku a průměrný věk patologických hráčů byl při zahájení léčby 33,9 roku (tabulka 8). Průměrný věk uživatelů pervitinu byl 29,5 roku, uživatelů opioidů 36,6 roku a uživatelů konopných drog 25,9 roku.

tabulka 8: Počet žadatelů o léčbu podle skupin užívaných drog (problému) a věkových skupin v r. 2016, v %

Věková skupina	Alkohol	Tabák	Pervitin	Opioidy	Kanabinoidy	Sedativa, hypnotika	Gambling
- 15	0,1	0,5	0,0	0,0	0,6	0,0	0,0
15–19	1,5	21,8	8,3	0,4	24,5	0,0	3,0
20–24	2,6	8,5	20,1	2,5	19,8	4,7	20,2
25–29	7,2	10,1	25,6	7,3	26,0	7,0	16,2
30–34	11,6	10,1	21,4	24,9	17,2	10,9	18,2
35–39	15,5	14,4	14,5	40,5	7,1	13,3	15,7
40–44	16,9	6,9	6,8	16,0	3,0	15,6	10,6
45–49	13,5	6,9	2,1	4,3	1,1	14,8	5,6
50–54	11,8	10,1	0,9	2,7	0,3	13,3	6,6
55–59	9,1	5,9	0,2	0,7	0,4	9,4	1,0
60–64	6,4	2,1	0,1	0,5	0,1	3,9	2,0
65+	3,8	2,7	0,1	0,2	0,0	7,0	1,0
Průměrný věk	43,6	34,7	29,5	36,6	25,9	44,3	33,9

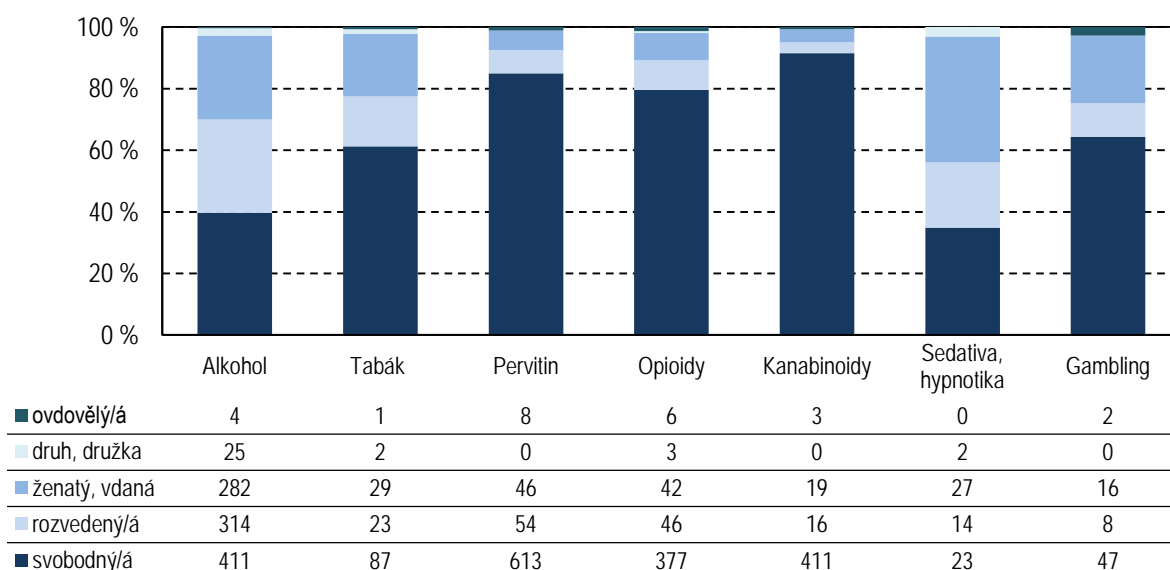
Kromě základních informací o užívaných látkách, pohlaví, věku, bydlišti se v NRLUD povinně sleduje informace o tom, kdo doporučil klientovi léčbu nebo z jakého zařízení byl odeslán. Z dat vyplývá, že nejčastěji klienti přicházejí sami, a to 41 % uživatelů alkoholu, 29 % uživatelů tabáku a 59 % patologických hráčů. Mezi uživateli ostatních drog je podíl těch, kteří sami nastoupili léčbu, ještě vyšší, a to 45 % uživatelů pervitinu, 74 % uživatelů opioidů, necelá polovina uživatelů sedativ a hypnotik a více než třetina uživatelů konopných látek. Mezi další, kdo nejčastěji klientovi doporučil léčbu, patří jiné zdravotní služby a praktičtí lékaři, rodina či blízké osoby a adiktologická služby. Podrobné informace uvádí graf 5.

graf 5: Struktura žadatelů o léčbu podle skupin užívaných drog (problému) a podle zdroje doporučení léčby v r. 2016

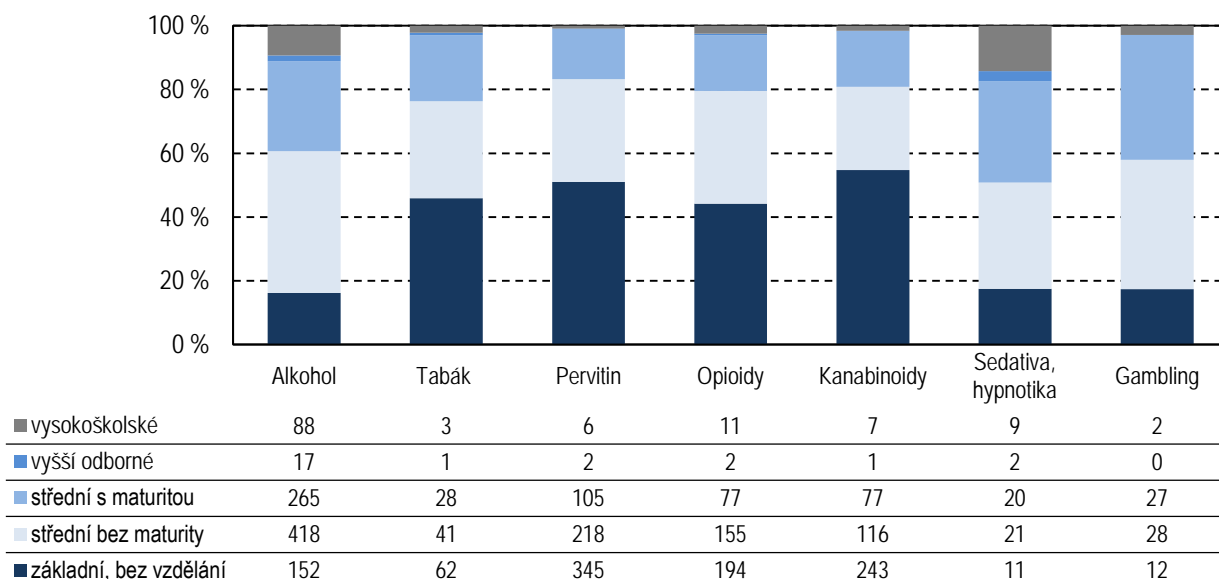
Mezi uživateli nelegálních drog převažovali svobodní - mezi uživateli pervitinu 85 %, uživateli opioidů 80 % a uživateli konopných látek 92 %. Mezi uživateli alkoholu bylo 40 % osob svobodných, 30 % osob rozvedených a více než čtvrtina byla sezdaná. Kuřáků bylo svobodných 61 % a patologických hráčů 64 %. Největší část uživatelů sedativ a hypnotik byli sezdání (41 %) - graf 6.

graf 6: Struktura žadatelů o léčbu podle skupin užívaných drog (problému) a podle rodinného stavu v r. 2016

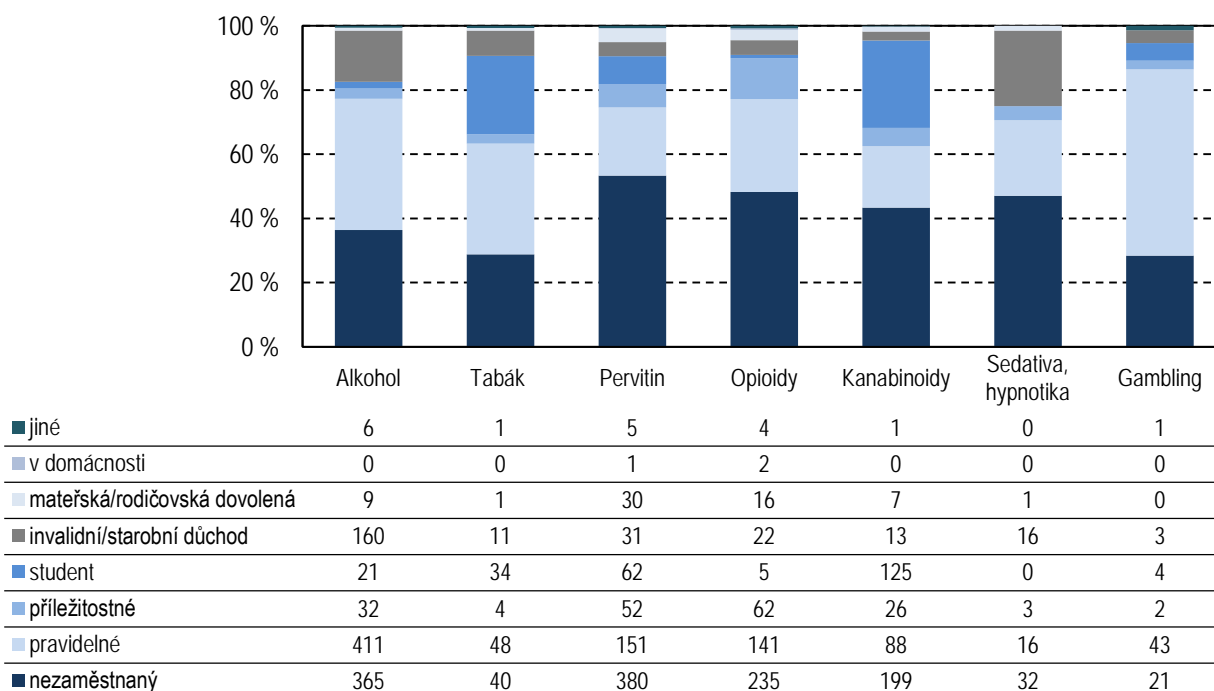
Zatímco uživatelé konopných látek a pervitinu měli nejčastěji vzdělání základní (55 %, resp. 51 %), uživatelé ostatních návykových látek (včetně opioidů) uváděli nejčastěji vzdělání středoškolské. Největší podíl středoškolsky vzdělaných s maturitou bylo mezi problémovými hráči hazardních her (39 %). Vysoký podíl středoškolačů byl rovněž mezi uživateli sedativ a hypnotik (32 %) a alkoholu (28 %). V těchto dvou skupinách byl největší podíl vysokoškolačů - graf 7.

graf 7: Struktura žadatelů o léčbu podle skupin užívaných drog (problému) a podle vzdělání v r. 2016

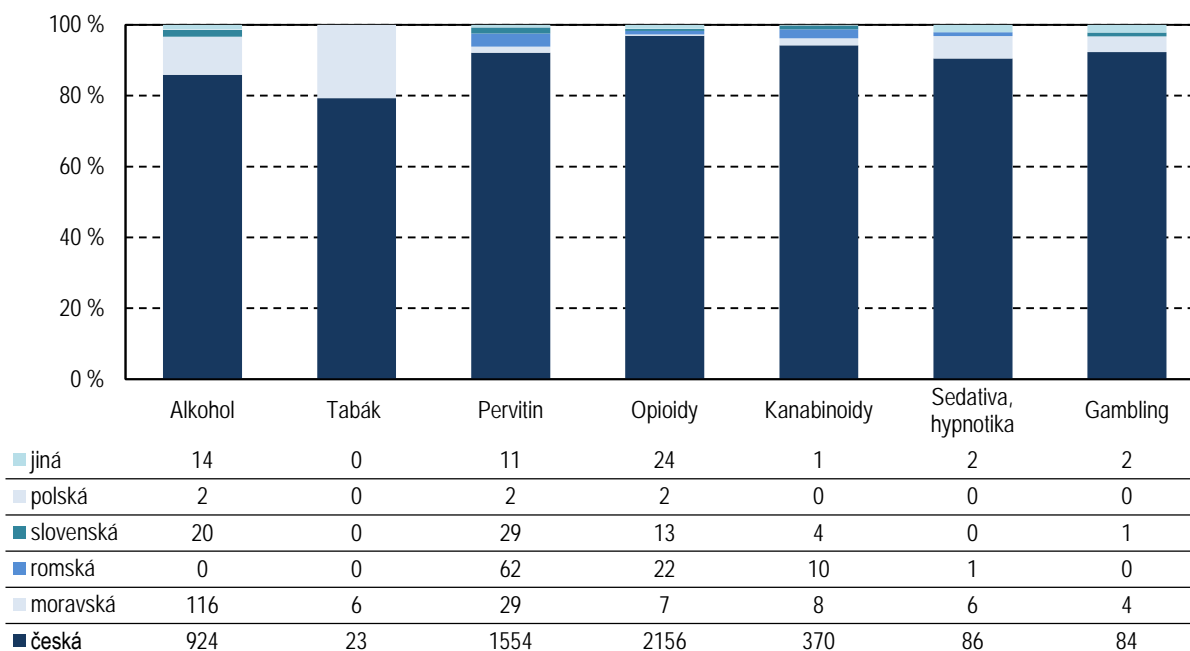
Nejvyšší podíl osob s pravidelným zaměstnáním byl mezi patologickými hráči (58 %) a uživateli alkoholu (41 %). Nezaměstnaní převládali mezi uživateli pervitinu (53 %), opioidů (48 %) a konopných látek (43 %) - graf 8.

graf 8: Struktura žadatelů o léčbu podle skupin užívaných drog (problému) a podle zaměstnání v r. 2016

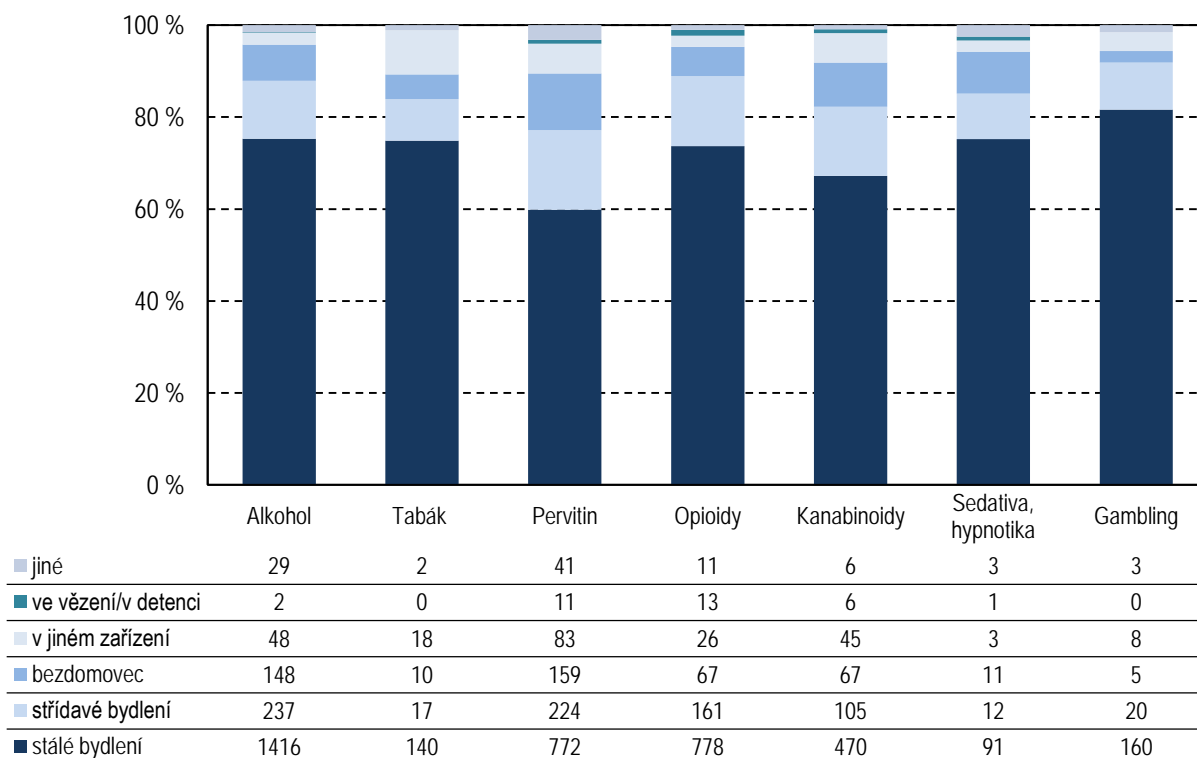
Většina klientů uvedla českou nebo moravskou národnost, jinou národnost uvedla 3 % uživatelů, a to především romskou a slovenskou (obě po 1 % všech uživatelů) - graf 9.

graf 9: Struktura žadatelů o léčbu podle skupin užívaných drog (problému) a podle národnosti v r. 2016

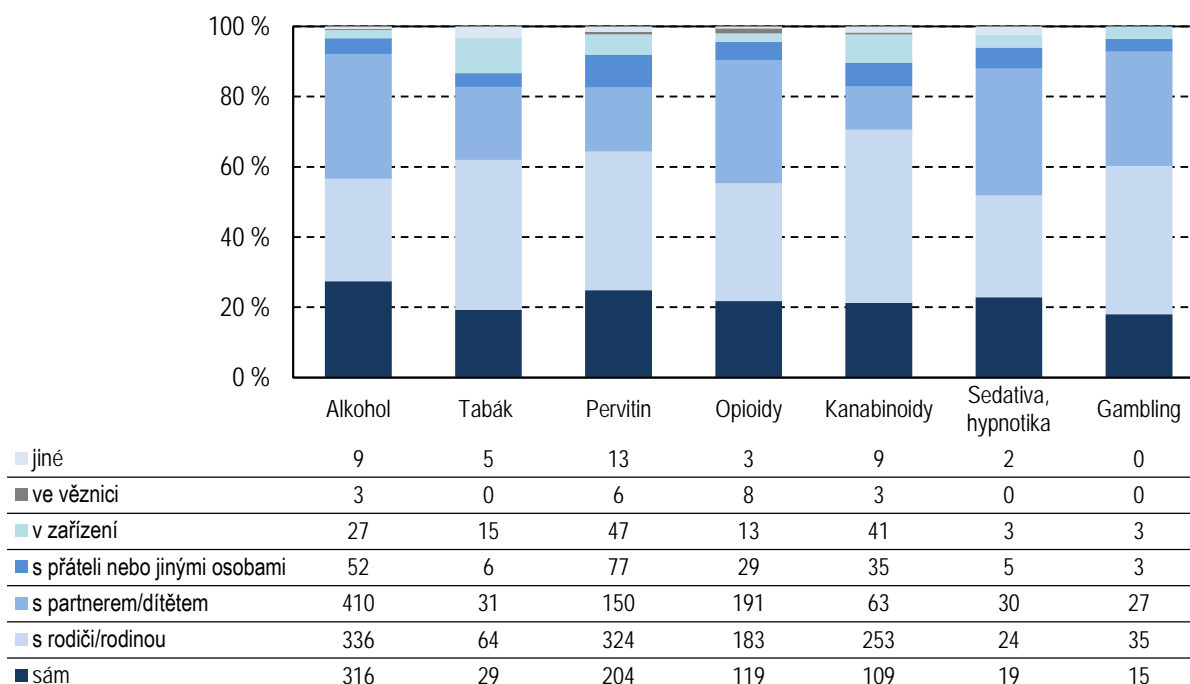
Dalším povinně sledovaným ukazatelem v NRLUD je charakter bydlení, který popisuje stabilitu životní situace klienta. Mezi léčenými uživateli všech typů návykových látek i patologickými hráči převládá stálé bydlení, má ho přibližně 82 % patologických hráčů a 75 % uživatelů alkoholu, tabáku a sedativ a hypnotik. Méně často bylo stálé bydlení evidováno u uživatelů konopných látek (67 %) a pervitinu (60 %) - graf 10.

graf 10: Struktura žadatelů o léčbu podle skupin užívaných drog (problému) a podle charakteru bydlení v r. 2016

Nepovinně sledovanou položkou v NRLUD je informace o tom, s kým klient v době před nástupem do léčby žil. Mezi uživateli nelegálních drog je ve srovnání s uživateli alkoholu a tabáku a patologickými hráči vyšší podíl těch, kteří žili s přáteli nebo jinými osobami (graf 11).

graf 11: Struktura žadatelů o léčbu podle skupin užívaných drog (problému) a podle toho s kým bydlí v r. 2016

Dalšími nepovinně uváděnými položkami, které popisují životní podmínky uživatelů, jsou informace o tom, zda klient má vlastní děti a zda s dětmi žije. Kromě uživatelů alkoholu a sedativ či hypnotik, z nichž přibližně dvě třetiny mají vlastní děti, většina uživatelů návykových látek vlastní děti nemá ani s dětmi nežije. Největší je tento podíl u uživatelů konopných látek (79 %, resp. 86 %), což je pravděpodobně způsobeno nižším věkem uživatelů konopných látek v léčbě (tabulka 9).

tabulka 9: Počet žadatelů o léčbu podle skupin užívaných drog (problému) a toho, zda klient má nebo žije s dětmi v r. 2016, v %

	Alkohol	Tabák	Pervitin	Opioidy	Kanabinoidy	Sedativa, hypnotika	Gambling
	Klient má vlastní děti						
Ano	67,8	42,1	34,2	46,8	20,6	64,8	41,8
Ne	32,2	57,9	65,8	53,2	79,4	35,2	58,2
	Klient žije s dětmi						
Ano	28,9	18,5	22,2	38,3	13,7	25,0	37,7
Ne	71,1	81,5	77,8	61,7	86,3	75,0	62,3

Vypracoval: Ing. Nechanská Blanka